

סיפורים נפלאים פרשת פנחס

אהרן בעדת קרח בהצותם על השם" (כו, ט)

שואלים המפרשים: מה הצורך לחזור כאן ולפרט שדתן ואבירם היו בעדת קרח?

הג"ר אלכסנדר זושא אלישיב זצ"ל (באלף המגן) מבאר זאת באמצעות מעשה. שדכן נודע הגיע לעיר פוניבז' שם הציג לאחד מטובי העיר את בתו של נכבד העיר לידא, פלך ווילנה. מסמך שהחזיק השדכן העיד ש"המועמד להיות מחותן" נבחר פה אחד כראש הקהל של לידא. אבי הבן התלהב מההצעה, אך אשתו התנגדה בתוקף לאחר שביררה אצל כמה אנשים אשר עיקמו את חוטמם למשמע השם.

הוויכוח ביניהם הלך והתעצם עד שהחליטו לנסוע ללידא ולעמוד מקרוב על מהותו של המחותן. לא כדאי לחזור על מה שהם שמעו בלידא, אבל מיודענו התעקש להבין: כיצד תיתכן סתירה כה זועקת בין בחירת האיש לעמוד בראש העדה - כעדות המסמך הכתוב והחתום - ובין מה שהאנשים באמת חושבים עליו! "הבט על התאריך בראש המסמך!" ציווה עליו ידידו בתוקף. הלה לא הבין מה ההבדל הגדול אם הוא נבחר שנה לפני או שנה אחרי. "העיקר זה התאריך!" המשיך הידיד.

האם אינך מבין שאם התאריך המודפס בראש המסמך הוא 12 באוגוסט 1920 (למניינם) פירושו של דבר שהוא נבחר למשרה הרמה ע"י... הבולשביקים. הלא ידעת שבתאריך זה שלטו הבולשביקים בלידא, ואם הם בחרו בו משמע שהוא בולשביק שבבולשביקים, שודד שבשודדים... הוא הושיב את הרב במאסר, ובחר את עצמו במקומו.

כאשר אנו שומעים שדתן ואבירם היו "קריאי העדה" עלולים לטעות ולחשוב שהם היו חשובים, שאם לא כן כיצד נבחרו לתפקיד הרם?! לפיכך ממשיכה התורה ואומרת: תשים לב לתאריך! זה העיקר! והתאריך הוא תקופת קרח "בהצותם על השם". רק אז נחשבו דתן ואבירם לקריאי העדה!... (פרי עמלנו)

"ויקרב משה את משפטן לפני ה'" (כו, ה)

בפרשת נשא, לגבי פסח שני נאמר (ט, ו-ח): "ויהי אנשים אשר והיו טמאים לנפש אדם... ויאמר אליהם משה עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם" - מדוע כאן לא ענה משה לבנות צלפחד באותה מטבע לשון? אומר ה'פרדס יוסף': שנו חכמים בלשון המשנה (אבות פ"א מ"ה) 'אל תרבה שיחה עם האשה', בפסח שני דיבר משה עם הגברים, לכך אמר להם 'עמדו ואשמעה', אך כאן היה מדבר בנשים, לכך נזהר משה מלדבר עמן ומיד הקריב את משפטן לפני ה'.

מסופר על תלמידיו הגדולים של רבי שמחה בונים מפשיסחא - החידושי הרי"ם ורבי יצחק מוורקא שכאשר הלכו פעם בדרכם מבית המדרש לאכסנייה, עברו בדרכם ליד רוכלת שמכרה חפץ מסוים לו נזקק היה רבי יצחק מוורקא באותה שעה. עמד רבי יצחק מדרכו ושאל את הרוכלת למחיר של החפץ.

"עשרה רובל" - השיבה הרוכלת.

"שמונה וסגרנו עסק" - התמקח רבי יצחק.

"בקנאו את קנאתי בתוכם" (כה, יא)

בספורנו יש ווארט חזק ביותר. כך הוא אומר: "בקנאו את קנאתי בתוכם - שעשה נקמתי לעיני כולם, כדי שבראותם זה ולא ימחו, יכופר על אשר לא מחו בפושעים, ובוזה השיב את חמתי מעליהם". היינו, בכך שהוא עשה את מעשה הקנאות ברבים ולא מחו בו, תהיה להם כפרה על שלא מחו בזמרי.

מספרים כי כאשר הרבי מסאטמר זצ"ל הגיע לארץ, שאל אותו רבי עמרם בלוי זצ"ל שאלה: מדי שבת כאשר יש חילולי שבת רח"ל, במקום שיצאו המוני בית ישראל למחות, הערליכע יודען (היהודים היקרים) שכואב להם על כך, הרי הוא יוצא להפגין כאשר יחד אתו יוצאים רק עוד כמה צעירים. הם סופגים בזיונות גדולים וקוראים להם 'משוגעים'. "אולי כדאי להפסיק עם המחאות הללו אם איש אינו מצטרף אליהן?" סיים רבי עמרם את שאלתו.

השיב לו הרבי מסאטמר: "אמור לי ר' עמרם, כאשר אתה יוצא להפגנה, יש אנשים שמוחים נגדך על כך? יש מישהו שצועק עליך מדוע אתה יוצא להפגין?"

השיב ר' עמרם בשלילה: "איש אינו צועק עלי, אבל כואב לי שלא מצטרפים אלי עוד יהודים למחות".

"אם כך" - אמר לו הרבי - "תמשיך ללכת ולהפגין. די בכך שלא מוחים בך על כך שאתה יוצא להפגין, שהרי לימד אותנו הספורנו, כי אם אין מוחים ב'קנאי' על מעשה הקנאות שלו, יש בכך כפרה על שאין מוחים על החטא עצמו!" (יחי ראובן)

"והייתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם" (כה, יג)

באחת העיירות בגליציה המזרחית פרצה פעם מחלוקת עזה בקרב ראשי הקהילה עם פטירת המרא דאתרא - מי ראוי לישב על כסא הרבנות שנתפנה, והגיעו הדברים לידי כך שגם בשעת ההלוויה של הרב שנפטר ותוך כדי השמעת ההספדים ניטש ריב קולני בקהל בשאלת ממלא מקומו של רבם.

הגיב על כך הצדיק רבי מאיר מפרימישלאן ואמר: עתה נתחוויר לי פשר הברכה הבאה, שהעניק ה' לפנחס "הנני נותן לו את בריתי שלום, והייתה לו ולזרעו אחריו" לכאורה תמוה הדבר, מהי השייכות בין שני חלקי הבטחה זו שמבטיח הקב"ה לפנחס? אלא בידוע שהשטן המקטרג מרקד במיוחד כשמוגיעים למצב של "ולזרעו אחריו" ואש המחלוקת מתפשטת אז כלהבה גדולה הפורצת לכל עבר.

משום כך באה הברכה לפנחס בן אלעזר ש"ברית השלום" המוענקת לו בחסדי הש"ת תהיה "לו ולזרעו אחריו" ולא תפרוץ כל מחלוקת בשאלת ממלא מקומו לאחר שנות חייו בעולם הזה...

"ובני אליאב נמואל ודתן ואבירם הוא דתן ואבירם קריאי העדה אשר הצו על משה ועל

סיפורים נפלאים פרשת פנחס

ממש לפני קריסה, ולכן הבאתי לו את כל כספי הצדקה שהיו כאן' סיים האדמו"ר.

'אוי ווי רבי!!' זעק הגבאי 'אני מכיר את האיש, אין לו כלל צרות, אשתו איננה חולה ואינו חייב שקל לאיש, הוא נוכל ורמאי, לשווא נתן לו הרבי את כל כספי הצדקה!!'
מיד אורו פני הרבי וצהל בשמחה, 'כך? אין לו כלל צרות! הו... איזה שמחה נתת בלבי, ברוך ה' היהודי אינו סובל'.
(לקראת שבת)

"אשר יצא לפניהם ואשר יבוא לפניהם" (כו, יז)

הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל בעל "האבן האזל" על הרמב"ם, הצטיין באופן מיוחד בענוותנותו הפשוטה. כשבא לפניו תלמיד ישיבה אפילו משיבה קטנה, היה משוחח ומדבר אתו בלימוד, ומחשיב אותו כאילו עומד בפניו תלמיד חכם באימים. וכשהתלמיד הקשה קושיה טובה או עלה בידו לתרץ תירוץ, היה רבי איסר זלמן קופץ משמחה, ומביע התפעלות עצומה "מהדברים הנפלאים והנחמדים".

הרבה פעמים זכיתי להיכנס אליו ולשוחח עמו בסוגיות הש"ס. והנה סיפור נפלא שראיתי, ממנו אפשר להיווכח בגודל הענווה שלו: היה זה ביום י"ג בניסן ערב בדיקת חמץ, נכנסתי לבית כנסת כדי ללמוד, ניגש אלי הגבאי וביקש את סליחתי: האם יכול אני לחפש מקום אחר? היום עסוקים בניקיון המקום לכבוד פסח. פניתי לבית כנסת אחר, ושוב חזרה התמונה על עצמה: הגבאי ביקש ממני לחפש בית כנסת אחר הייתי אובד עצות: לאן ללכת? 'בלית ברירה' עליתי לביתו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי איסר זלמן. הרב קיבל אותי במאור פנים, אמרתי לו שבאתי במטרה "רעדן אין לערנען" - לשוחח בלימוד! ראש הישיבה נענה ברצון ובשמחה, והטה אוזן לשמוע מה בפני. על השולחן היתה מוכנה פרוסת לחם, דברי מריחה וכוס קפה. עד היום אני לא סולח לעצמי מדוע לא המתנתי כמה דקות עד שהיה גומר לאכול, קרוב לשעתיים ארכה השיחה, הרב השיב לי על השאלות שהרציתי בפניו, סתר ובנה. קרוב לחצות היום חזרה הרבנית ביילה הינדא, כשידיה עמוסות בסלים מקניה שערכה לכבוד החג. כשראתה שהצלחת והכוס מונחים כמו שהניחתם בבוקר, שאלה את בעלה ראש הישיבה: למה לא טעם כלום? רבי איסר זלמן ענה לה בתמימות: הרי נכנס כאן בן תורה ובא לדבר אתי בלימוד, איך יכולתי להפסיק באמצע? ענתה הרבנית בשאלה: מה היה קורה אם היית אומר לבחור שימתין כמה דקות עד שתגמור לאכול, ואח"כ תקבל אותו בכבוד? הרים רבי איסר זלמן את קולו ושאל בתמיהה: מה, אני פרופסור שצריכים להמתין לי?...
(לב ישראל)

"עשר! קופיקה לא פחות!" התעקשה המוכרת.

יכול היה הדין ודברים להימשך עוד זמן, אלמלא הזדקף החידושי הרי"ם וזעק: "איטשע, וכי 'אל תרבה שיחה עם האשה' לא שווה שני רובל?"

"איש על העדה" (כו, טז)

להלן שני סיפורים, המספרים יותר מכל את דאגתם, מסירותם והשתתפותם בצער העם של שני רועים גדולים אשר היו לעם ישראל.

יום אחד רואה רבי ברוך אויערבך זצ"ל כי אביו ה"ה הגאון הגדול רבי שלמה זלמן זצ"ל שרוי בצער, הוא מדוכדך ואינו רוצה להכניס דבר מאכל לפיו. מאוד חשש רבי ברוך לבריאותו של אביו הגדול, ולכן קרא לאח אביו ה"ה הגאון רבי אברהם דב אויערבך זצ"ל רבה של שכונת בקעה בירושלים, בידעו כי ברוב קרבתו של אביו אליו יסכים לפתוח את סגור לבו ולספר את אשר קרהו, ואת סיבת שברונו.

תיכף בבואו אל הגאון רבי שלמה זלמן אורו פניו, והחלו לשוחח בדברי תורה, שקלו וטרו בה בעומק העיון, זוהי הרי משוש לבם. לאחר שחזר הצבע ללחיו של רבי שלמה זלמן, שאל אותו אחיו: 'אחי היקר! מדוע נפלו פניך? למה מסתגף אתה ואינך טועם דבר מה לפיך?' ענה לו רבי שלמה זלמן בדאגה: 'היו כאן הרבה אנשים היום, ושמעתי את צרותיהם, צרות של יהודים!! ואיך אוכל לשמוח??' שאל אותו אחיו הר"ר אברהם דב: וכי מה יום מיומיים והלא כל יום יש כאן קהל רב המתדפק על דלתך ושוטח את צרותיו, מדוע דווקא היום לקחת הכל אל לבך?' 'אתה צודק' ענה לו הגרש"ז 'אך בכל יום יש גם אנשים המבשרים בשורות טובות ומשמחות, וזה מקהה מעט את כאב הלב שלי משמיעת הצרות, אך היום לא היו אנשים שבישרו בשורות טובות, אוזני לא שמעו על שמחות של יהודים, ולא היה מה שימתיק את הכאב וירפא את שברון לבי משמיעת הצרות של אחיי".

תור ארוך השתרך לפני דלת חדרו של האדמו"ר מסאטמר רבי יואל זצ"ל, איש איש וצרתו, איש איש ושאלתו, עומדים נרגשים לקראת הכניסה אל הקודש פנימה, לעצה או לברכה. לאחר שעות ארוכות בהן נכנסה כבר כמות לא מבוטלת של חסידים, נכנס השמש אל חדר האדמו"ר והנה הוא רואה שקופת הצדקה בה רגילים החסידים לתת מעות צדקה פדיון נפש בעת הכניסה אל האדמו"ר, ריקה כמעט לחלוטין. תמיהה היתה זו. 'להיכן נעלם כל הכסף?' הרהיב הגבאי עוז ושאל את האדמו"ר.

'הרגע היה כאן אדם מארץ ישראל' סיפר האדמו"ר 'והרבה צרות יש לו, אשתו לא עלינו חולה מאוד וההוצאות הרפואיות רבות, ואין בכוחו לסבול. גם כמה מילדיו זקוקים לישועה, ובכלל חובותיו מנישואי בניו ובנותיו מעיקים עליו והוא עומד